

**НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
БІОРЕСУРСІВ І ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ УКРАЇНИ**

**НАВЧАЛЬНО-НАУКОВИЙ ІНСТИТУТ ЛІСОВОГО
І САДОВО-ПАРКОВОГО ГОСПОДАРСТВА**

ВП НУБІП УКРАЇНИ «БОЯРСЬКА ЛІСОВА ДОСЛІДНА СТАНЦІЯ»

ТОВАРИСТВО ЛІСІВНИКІВ УКРАЇНИ

**НАУКОВО-ДОСЛІДНИЙ ІНСТИТУТ ЛІСІВНИЦТВА ТА ДЕКОРАТИВНОГО
САДІВНИЦТВА**

ТЕЗИ ДОПОВІДЕЙ

УЧАСНИКІВ

**МІЖНАРОДНОЇ НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ
«ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ ЕКОСИСТЕМНОГО МЕНЕДЖМЕНТУ
У ЛІСОВОМУ КОМПЛЕКСІ ТА САДОВО-ПАРКОВОМУ
ГОСПОДАРСТВІ»
(18-19 квітня 2019 року)**

КИЇВ – 2019

ПРИЙОМИ МОДЕЛЮВАННЯ СКЛАДНОГО РЕЛЬЄФУ НАСАДЖЕННЯМИ В ПАРКАХ КИЄВА

***В.В. Міндер**, кандидат сільськогосподарських наук
(vika.minder@bigmir.net),*

***І.О. Сидоренко**, кандидат біологічних наук
Національний університет біоресурсів і природокористування України*

Рельєф утворює каркас об'ємно-просторової структури парку, надаючи пейзажу глибину, багатоплановість перспективи, насиченість світотіннями і різноманітними барвами. Врахування умов відчуття і зорового сприйняття ландшафтного простору людиною є не менш важливим, ніж розміщення елементів, що фіксують межі та форми природного простору для набуття композиційної виразності.

Шляхом натурних обстежень і на основі графічних побудов розрізів паркових територій в умовах складного рельєфу м. Києва [1, 2, 3] виявлено наведені у таблиці прийоми моделювання ландшафту деревними рослинами.

Застосування прийомів моделювання рельєфу деревними рослинами у парках Києва

Назва парку	Форма рельєфу	Виявлені прийоми моделювання рельєфу
Печерський ландшафтний парк	Пагорб	- повторення деревами
		- нівелювання деревами
Парк 1500-річчя м. Києва «Лиса Гора»	Пагорб	- повторення деревами
		- нівелювання деревами
		- підсилення деревами і кущами
Парк Вічної Слави	Схил	- повторення деревами
		- нівелювання деревами
Парк Володимирська гірка	Схил	- повторення деревами
		- нівелювання деревами і кущами
Голосіївський ПКіВ ім. М.Т. Рильського	Яружно-балкова система	- повторення деревами
		- нівелювання деревами
		- підсилення деревами
Парк відпочинку «Сирецький гай»	Яружно-балкова система	- повторення деревами
		- нівелювання деревами
Ландшафтний парк по вул. Солом'янській	Яружно-балкова система	- повторення деревами
		- підсилення деревами
		- підсилення деревами і кущами

Аналіз проведено на основі розроблених типових схем трьох прийомів моделювання рельєфу, враховуючи різні поєднання життєвих форм деревних рослин, – підсилення, нівелювання та повторення [4, 5]. Графічний аналіз перерізів досліджених паркових територій на трьох формах рельєфу (пагорб – два парки, схил – два парки, яружно-балкова система – три парки) дозволив виявити дві найбільш поширені просторові моделі – повторення деревами та нівелювання деревами. Менше зустрічаються прийоми підсилення деревами і кущами та підсилення деревами. Ще рідше використано прийом нівелювання деревами і кущами.

Візуально-просторові композиційні зв'язки є важливим засобом гармонізації на всіх рівнях просторового розвитку форми. Використання швидкорослих дерев I–II величини призвело до швидкого закріплення ерозійно небезпечних ландшафтів насадженнями, але на сьогодні негативним є те, що докорінно змінився первинний (історичний) абрис міста, як зі сторони річки Дніпро, так і повністю виявились перекритими види на Дніпро та лівий берег міста з території парків на схилах правого берега.

Враховуючи необхідність удосконалення композиції паркових насаджень в умовах складного рельєфу м. Києва на основі аналізу зорового сприйняття ландшафтного простору, досліджені території вимагають коригування розкриття багатопланових перспектив за рахунок прийомів моделювання рельєфу на основі використання кущів I–III величини та дерев III величини. Більш широке застосування прийомів моделювання рельєфу деревними рослинами у побудові просторових моделей паркового ландшафту дозволить встановити взаємозв'язки композиції парку з природними умовами місцевості та міським середовищем.

Список джерел літератури

1. Міндер В. В., Сидоренко І. О. Парки Києва з умовами складного рельєфу. *Науковий вісник Національного лісотехнічного університету України*. 2014. Вип. 24.5. С. 41–46.
2. Міндер В. В., Сидоренко І. О. Система видового розкриття паркових пейзажів у яружно-балкових умовах складного рельєфу Києва. *Науковий вісник Національного лісотехнічного університету України*. 2017. Вип. 27.4. С. 66–70.
3. Сидоренко І.О., Міндер В.В. Аналіз системи видового розкриття пейзажів парку на пагорбі. *Проблеми розвитку міського середовища*. 2018. Вип. 1 (20). С. 111–120.
4. Сидоренко І. О., Міндер В. В. Методика добору деревних рослин для формування паркових насаджень в умовах складного рельєфу: [науково-методичні рекомендації]. К., 2017. 53 с.
5. Сидоренко І. О., Міндер В. В. Моделювання обрису ландшафту складного рельєфу (на прикладі м. Києва) : науково-методичні рекомендації. Київ, 2017. 68 с.